

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 16. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po D 10—, za ino-
semestvo D 10—, dostavljen na dom
D 11—, na izkuznice D 10—,
inštitucije po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priljubljen dom. Tele-
fon št. 24. — Št. pošto: 11.752.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Kopiranje se ne vršja.

Naslov

Maribor, četrtek 2. aprila 1925.

Leto: VI. — Številka: 74.

Dvanaestine sprejete.

Skupščina odgodena.

Polek snuje in jutranje seje. — Velik govor ministra Pribečevića. — Ekšodus opozicije. — Odgoditev čez Veliko noč.

BEOGRAD, 1. aprila. Danes ob 3. uri
jutraj je skupščina sprejela proračun-
ske dvanaestine in sicer s 159 glasovi
proti 1 glasu.

Popoldanska seja, ki je trajala od 4.
do 11. ure, je bila jako živahna. Govoril
je med drugimi klerikalci dr. Gosar,
ki je povdarjal, da so Slovenci poseben
narod, ki imajo lasten jezik in svojo
posebno kulturo, pa tudi čisto poseben
mentalitet.

Dr. Gosarju je odgovoril z energični-
mi in tehtnimi besedami dr. Pivko, ki
je posebno pobijal teorijo o treh nara-
dih. Med Pivkovim govorom je postal
klerikalni posl. Smodej jako nemiren
in je začel z nekaterimi dragimi kleri-
kalci delati velik hrup.

Po polurni pavzi se je seja ob 12.30
nadaljevala. Največji in najpomembnej-
ši je bil govor prosvetnega ministra
Pribečevića. Njegovim izvajanjem
je sledil s posebno pozornostjo minis-
terski predsednik Pašić, ki je vse do jutra
vstrajal v skupščini. Pribečević je na-
čelal, da separatizem lahko vlada po-
vede drugod, le med učitelstvom zame-
moremo in ne smemo trpeti. Ta izjava
je vzbudila hrupne proteste opozicije.
Minister je govor mirno nadaljeval in
zavrnil izvajanja predgovornika dr.
Lorkovića, kateri je trdil, da je Pribeče-
vić prekršil avtonomijo vsučilišč, ko
je vzel univerzam pravico podeljevanja
štipendij. Podeljevanje štipendij pa je
zadeva vlade in njene politike, oziroma
državne uprave sploh. Temu načelu so
pritrili tudi akademski senati. Narav-
no je pač da komunistični ali sicer
protidržavni dijaki ne morejo dobiti dr-
žavnih štipendij. (Vpise med opozicijo.
Posl. Smodej zopet divja, vslej česar
mu da podpredsednik Paleček rko-
ker pa še nadalje rolni in vpije, mu

podpredsednik zagrozi z izključitvijo od
treh sej. Posl. Smodej se izgovarja čez,
da ga je minister Pribečević v svojem
govoru osebno žalil.)

Minister Pribečević je nadalje zavr-
nil teorijo posl. Lorkovića in Gosarja o
treh narodih in treh državah. Lorković
ne priznava skupnega parlamenta in
zahteva, da se osnuje trije držav. Po-
prej je bila Hrvatska zajednica monar-
histična, sedaj pa je republikanska, ker
drugače ni mogla dobiti mandata. (Ve-
lik hrup v vrstah opozicije). O teoriji
posl. Gosarja pa je Pribečević izjavil:
»Ako bi Slovenci pri ustanovitvi naše
države govorili tako, kakor govori posl.
Gosar, tedaj bi ne bilo drugega »Se v
oficielnem nazivu države.«

Končno je govoril minister Pribeče-
vić tudi o narodnih manjšinah. Dejal je,
da narodne manjšine nimajo vzrčka
za pritožbe. Avstrijski zvezni kanele-
Ramek je krivo razumel ministrovo iz-
javo o ukinjenju nemških šol. Zapre-
so bile zgolj utraktivne šole v kof-
kor niso imele zadostnega števila učenc-
cev. Do takih šol pa manjšine nimajo
pravice niti po določbah mednarodnega
prava niti po kakih drugih zakonih.

Splošna debata je bila končana šele
ob dveh jutraj. Opozicija je po kratki
izjavi, da v znak protesta ne mara več
sodelovati pri razpravi o dvanaestinah,
zapustila parlament. V skupščini sta o-
stala v svrhu kontrole neki demokrati-
ski poslanci in pa posl. Smodej. Po
kratki specialni debati so bile dvanaes-
tine sprejete s 159 glasovi proti enemu.

Skupščinsko zasedanje je v smislu
sporazuma med vlado in predstvom
skupščine prekinjeno. Nadaljevalo se
bo dne 25. aprila, tako, da se bodo lahko
poslanci podali na velikonočne počit-
nice.

Zakon o dvanaestinah in naši gospo- darski krogi.

BEOGRAD, 1. aprila. Tajnik Cen-
trale industrijskih korporacij g. dr. Gre-
gorič je dal Vašemu dopisniku nastopno
izjavo z ozirom na sponžnje sprejetje za-
kona o dvanaestinah.

Invalidski davek se bo potrojil. Do-
sedanji davek se bo pobiral v dvojni
meri pod imenom invalidski davek, v
enkratni izmeri pa se bo pobiral kot ko-
morski prirez.

Za akcijske družbe v občinih z visoki-
mi dokladi ne pomeni to povznanje
mehke večje obremenitve, ker se v za-
konu priznajo ugodnosti glede odbitnih
postavk v tem smislu, da se vsi vojni
priljubljeni izrednim priljubim priznajo
za režijske postavke. Glede invalidskega
davka še ni znano, kaj se bo ukrenilo. V
finančnem ministertvu so dr. Žerjavu
objavili, da bodo priznali tudi invalid-
ski davek za režijsko postavko. Kako
se bo to izvedlo, še ni znano, vendar pa

je dr. Gregorič glede tega »prašanja
pesimist.

Za telesne delavce se bo uvedel nov
davek, ki bo znašal 2%. Od tega davka
se bo pobiral invalidski davek in line-
arni povešek, vrhu tega pa tudi avto-
nomne doklade. Generalni direktor ne-
posrednih davkov je obljubil, da bo o-
snovnico za doklade pri tem davku po
možnosti znižal. Vsa prizadevanja dr.
Žerjava, da bi ostal v Sloveniji status
quo, so bila brezuspešna.

Avtonomne doklade se ne maksimirajo,
pač pa si finančna uprava pridržuje
pravico odobriti oblastne, sreske in
okrajne doklade, ako presegajo 100%,
občinske doklade pa, ako presegajo
300%.

Zakon bo takoj objavljen v »Sloven-
skih novinah«, s čemer bo stopil v ve-
ljavo.

Ke seljaške stranke ostanejo še nadalje
v internaciji.

LJUBLJANSKA BLAGOVNA BORZA.
Lesno tržišče.

LJUBLJANA, 1. aprila. Bruna 5:3 do
7:9, 4—9 m dolga, obmerna postaja 380
denar. Deske 25 mm do 16 cm Monte,
Meda 24, franko obmerna postaja 580
denar. Smrekovi hlodi, suhi 25 cm franko
Ljubljana 275 denar, 275 blago. Bukov-
les, prvovrsten, obmerna postaja 118 de-
nar.

Koniec radičevskega republikanstva.

Maribor, 31. marca.

Naš list se je toliko bavil s problemi
hrvatske politike, osovito z radičevšči-
no, da mora komentirati tudi dalekose-
žen preobrat, ki so ga prinesli zadnji
dnevi. Preobrat, katerega označuje slo-
vesna izjava radičevske stranke, ki jo
je podal v skupščini predsednik kluba
HRSS Pavle Radić. Naš komentar bo
kratek. Nesporo je namreč — vsaj v o-
čeh pristaša državnega in narodnega je-
dinstva — da, odkar smo ujedinjeni, ni
dobila osnovna državna ideja tolikšnega
zadostjenja, kakor ga je dobila minule
dni. Pokazalo se je, da je nepremagljiva
Jugoslavija je nastala pod elementar-
nim izrazom državotvorne volje Srbov,
Hrvatov in Slovencev. Ko smo se ujedi-
nili, se niso Hrvati in Slovenci bdeli
za razne državotvorne formule in Srbi
niso vpraševali, ali so »prečani« položili
zadostne žrtve za svobodo ali ne. Od
Triglava do Kajmakčalana je govorila
volja naroda, ki je po večstoletnem ta-
vanju in silnem trpljenju zbral svoje
dele v eno socialno in politično celoto,
v eno državo. Instinkti, živeti pod isto
streho in pripravljati skupno bodočnost,
je bil silnejši kot vsi politični progra-
mi in vse strankarske spletke. Govoril
je narod iz polne duše. In pokazalo se
je, da bo ta država samo tedaj trdna, če
bo kakor Svatoplukove palice trdno zve-
zana, ako bo podrejena enotnemu dr-
žavnemu regulativu. Ta regulativ je
ideja narodnega in državnega jedinst-
va.

Ko so napočili dnevi realnega dela,
so se začela pota ločiti. Pokazale so se
vse človeške slabosti, pojavile vse
prejšnje politične napake, zbolele so
vse še nezacepljene rane. Ko je govoril
instinkt državotvornosti, nam je bilo
vseeno, ali smo se poznali med sabo ali
ne; ko pa smo se pri delu spoznavali,
je kmalu nastal prepri in Jugoslavija
je zašla v težke notranje borbe.

Vidovdanska ustava je bila prvi ko-
rak k notranji konsolidaciji. V nji je
bilo uresničeno načelo, da smo Jugoslo-
vani en političen narod, ki naj ima eno
enotno državo na mestu držav v državi.
Koliko so nasprotniki kritizirali usta-
vo in jo proglasili za reakcionarno, ko-
liko so ji očitali, da je bila »vsiljena«!
Očitki o reakcionarstvu so vsekdar ja-
ko pristranski, ker je to silno subjektiv-
ven pojem, zato so se tekom časa raz-
blinili. Sprejeta pa je bila ustava tako,
kakor se sprejema ustava povsod. Fran-
ceska ustava je bila — kakor znano —
sprejeta z enim glasom večine, pa še
danes trdno drži. Skupine, ki se imele
komaj 10—15 poslancev in se niso mogle
zrediti v enoten blok, so napovedale
divji boj bloku narodnega in državnega
jedinstva, to pa zato, ker večina ni ho-
tela poteptati svojih jasno opredeljenih
načel in nazorov ter sprejeti načrte te
ali one manjšinske skupine!

Hrvatske republikanske seljaške
stranke ni bilo v ustavodajni skupščini.
Ta stranka je bila podobna magnetu,
ki zbira železne drobec. Magnet je bil
Radić, železni drobec pa vsi tisti politi-
čno nezreli, napol prebajeni, nezado-
voljni, razočarani posamezniki, ki se
rso mogli vživeti v nove razmere. Vsi
ki so bili voljni, da bodi iz slepote b-
dise iz hudobije razrušijo to državo. Ra-
dićeva magnetična moč je bilizrazito
protisrbski in protidržavni program, ki
ga je voditelj ojačil še z zvezami z ino-
zemci. Tako se je začela tista pogubna,
defetistična politika, ki je do skrajnosti
komplektirala hrvatsko - srbski spor in
nanesla mladi državi ogromno škodo. —
Koliko je trpel naš vpliv v inozemstvu,
koliko energij se je pa potratilo za boj
na znotraj!

Toda v boju zmaga tista stran, ki je
zdravejša in silnejša. Kakor v Italiji, ta-
ko je tudi pri nas zmagal Piemont nad
partikularisti. K sreči ni bil boj za dr-
žavno jedinstvo tako krut kot v Italiji
in tudi ne tako dramatičen, bil pa je (o-

dovraten in razburljiv. Nazadnje so ra-
dičevci izžrpali vso bogato zalogo dema-
gogije, preizkusili vsa bojna sredstva
od sabotaža državnih oblasti do veleiz-
dajstva, dosegli so višek »uspehov« s
svojo abstinenco in inozemsko propa-
gando. Potem pa se je začela nagla pot
nazaj. Pristaši narodnega in državnega
jedinstva so jih spodili v slepo ulico. Tu
je pomagal samo salto mortale, in so ga
storili.

Priznali so državno in narodno je-
dinstvo, obsodili svojo preteklost, pri-
segli ponovno na ustavo in proglasili
zvestobo dinastiji Karadjordjevićev. —
Skratka: odložili so skraj vse svoje
dosedanje orožje in postali koncem kon-
cev vendarle pravi — mirovtorci. Vse to
nas jako spominja na Cervantesovega
»Dona Quijota«: po tolikih pustolovšči-
nah, zmotah in komedijah — postane
»vitez žalostne poveske« v drugem delu
romana pameten in zmeren mož.

Vsekakor je ta preobrat historičnega
pomena, a da je prišlo do njega, to je
bilo dano že v samem ritmu socialnega
življenja. Zmaga ideje narodnega in dr-
žavnega jedinstva je bila sigurna, kakor
hitro je imela za sabo močno, barbeno
falango, ki sta jo vodila Pašić in Pribe-
čević.

S koncem radičevskega defetizma, ki
mu je bilo republikanstvo samo poljud-
na parola, jedramo — tako vsaj upamo
— v mirnejše politične vode. Separati-
stični boj pa še seveda ne bo zaključen,
zakaj to je stvar mentaliteta, ki se v eni
generaciji ne more izpremeniti — sploh
pa je to obča kriza, proti kateri ima čas
najboljše zdravilo. Omogočeno je vladi
mirnejše delo, opoziciji pa stvarnejša
kontrola in pozitivnejša politika. Plus
v vsakem oziru — zlasti pa za državo, ki
ni od danes do jutri, ampak jo moramo
zdravo in napredno izročiti naraščajem,
ki prihajajo.

Doma in po svetu.

— Masarykova proglava pri Sv. Le-
nartu v Slov. gor. je pokazala, da tudi
na tej nekoč tako utrjeni trdnjavi nem-
čurstva procvita jugoslovanska in slo-
vanska misel. Snoci ob 20. uri se je zbra-
lo v gostilni Franca Recaria lepo števi-
lo občinstva; celo Sv. Trojica je bila
zastopana s posebno s tamburizami
»oboroženo« delegacijo, ki jo je privedel
agilni dr. Weigl. Večer je otvoril staro-
sta šentlenarskega Sokola, duša narod-
nega dela v tem lepem trgu g. dr. Gori-
šek in po prisrčnem nagovoru izročil
besedo odposlanec jugoslov.-českoslov.
lige g. B. Borku, ki je v daljšem preda-
vanju očrtal smernice českoslov.-jugosl.
zblizanja ter Masarykovo delo in živ-
ljenje. Po predavanju so zapeli povelj
staro husitsko himno »Byvaly Čechove«
in še nekaj drugih pesmi, tamburaši pa
so svirali neumorno do razhoda razne
slovanske komade.

— Českoslov.-jugoslov. večer v Dravo-
gradu v nedeljo dopoldne posvečen ju-
bileju velikega Slovana prezidenta Ma-
saryka, je bil sicer v naglici aranžiran,
vzljte temu pa se ga je udeležilo primer-
no število občinstva. Predavatelj g. prof.
dr. Dolar iz Maribora je v enournem le-
pem govoru očrtal Masarykovo življe-
nje in delo, ga prikazal kot odločnega
bojevnik za pravico in resnico ter o-
značil njegove nazore o praktični politi-
tiki, o verstvu, o Slovanstvu itd. Preda-
vanje je imelo moralno lep uspeh; želeli
bi bilo samo to, da bi bilo več slušate-
ljev.

— Glinjivo je čitati »Slovenca«, ko
polemizira z radičevci. Kaj bi dali kie-
rikalci za to, če bi radičevci še nadalje
vrtili svojo lajno in podaljšali cirkuško
sezono v hrvatski politiki! S takim za-
vezniki se je dalo delati. Klerikalna de-
magogija je obilno črpala gnoj iz radi-
čevščine in rastla, da je bilo veselje v
Izraelu. Zdaj pa tega nič ne bo več, ah,
vse veselje preč je, preč. Pa kaj ko bi
klerikalci zavarovali svojo politiko pri
frankovcih? Frankovci so namreč hudo

Razorožitvena konferenca še pred zimo.
WASHINGTON, 31. marca. Po raz-
govoru s prezidentom Coolidge in dr-
žavnim tajnikom Kelloggom se je izra-
zil senator King, da se bo vršila nova
razorožitvena konferenca še pred to zi-
mo. Konferenco bodo Zjedinjene države
kar najbolj podpirale.

Maček in tovariši ne bodo izpuščeni.

ZAGREB, 1. aprila. Vest, da bodo
Maček in tovariši v kratkem izpuščeni
iz zaporov, ni resnična. Voditelji hrvatske

udarjeni na katoliško plač, vrhu tega pa časte habsburške slike in plačujejo maše za generalom Sarkotičem. To bi bila pač boljša partija nego so radičevski prostozidarji.

— Ugotoviti je treba, da so poslanci SLS glasovali v skupščini proti dvanaestim in s tem: 1. proti izplačilu razlik uradništva, 2. proti 100-milijonskemu kreditu za invalide, 3. proti povišanju doklad železničarjem. Vse to je namreč obsežno v zakonu o dvanaestih. — Brez komentarja!

— Maček in tovariši bodo izpuščeni iz internacije. Nekateri zagrebški listi vztrajajo pri vesti, ki je bila objavljena že pred nekaj dnevi, da bodo Maček in tovariši izpuščeni iz internacije, ako se solidarizirajo z izjavo Pavla Radiča. V zaporu pa ostane še nadalje Stjepan Radić, kateri bo po vsej verjetnosti tisto jagnje, ki bo moralo vzeti nase grehe radičevščine.

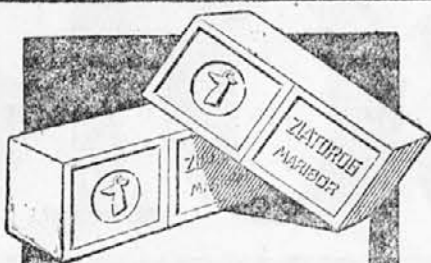
— Pomladanske vode. Iz raznih delov države poročajo, da so s povišano temperaturo začele reke naglo rasti. Po vseh znamenjih sklepajo, da bodo v prvi polovici aprila nastopile močne povodnji. Prebivalstvo ob rekah se je že začelo pripravljati na morebitno nevarnost.

— Usoda odmetaika-doktorja. Pred meseci smo poročali, da je bil znani odmetaik med. dr. Vukasin Marković, ki je živel v črnogorskih gozdovih ujet in prepeljan v šibeniško blazinca. Te dni so dr. Markovića odpustili iz umobolnice in izročili sodni oblasti na Cetinju. Moč se je prilično popravil. Sedaj se bo moral zagovarjati radi suma, da je skupaj s svojo tolovajsko družino napadel piperko občinsko poslopje in ubil občinskega predstojnika.

— Uničiti vse narodnostne manjšine v Nemčiji, to je glasom govorov raznih delegatov na skupnem zborovanju Südmarke in Schulvereina dne 29. marca na Dunaju naloga obeh sedaj združenih napadalnih organizacij. Predsednik Südmarke prof. Patterer je povdarjal, da se morajo v Avstriji čimprej ponemčiti vsi kraji, kjer še žive tujerodni elementi. Isto so govorili admiral Hintze, zastopnik vsenemške zveze dr. Blümel in drugi. Zlasti med koroškimi Slovenci hoče sedaj enotna organizacija podestotirati raznarodovalno delo, pa tudi na Gradiškanskem, kjer si že v najkrajšem času obetajo popoln uspeh. Značilno je na zborovanju prečitano pismo po lažljivih izjavah o slovenskem solstvu na Koroškem znanega avstrijskega kancelarja dr. Rameka, ki je v svojem pismu naravnost s prstom pokazal na raznarodovalno delo na Koroškem.

— Poštna hranilnica in njene podružnice v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu bodo od 1. aprila t. l. dalje izplačevale pri svojih blagajnah tudi naloge za izplačilo in sicer pod sledečimi pogoji: 1. izplačevali se bodo pri vsakem zavodu samo nalogi njegovih ček. računov, 2. v nalogu in na pripadajoči nakaznici mora biti prejemnik točno označen ter istemu izplača znesek le proti dokazu istovetnosti, 3. v nalogu in na nakaznici mora biti način izplačila izrečno označen z besedami »pri blagajni poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani«, 4. tak nalog mora biti ravno tako kolikor kakor blag. ček (10 para) in 5. v nalogu označen prejemnik mora nalog osebno predložiti blagajni.

— Plačujte davke točno ob določenih rokih! Finančna delegacija objavlja uradno: Rastouče zahteve, ki se stavijo na državno blagajnico, silijo finančno upravo, da predpisane davke ne samov polni izmeri, ampak tudi pravočasno pobore, ker sicer ne more zadostiti svoji nalogi. Radi tega je finančna delegacija naročila davčnim uradom, da najzlasti tudi v onih relativno številnih primerih, v katerih se je v poslednji dobi dovolilo plačevanje v obrokih, pazijo na to, da se dospeli dolg točno ob določenih terminih poravnajo in — ako se to ne zgodi — prisilnim putem iztirja. Ker zapade ves še neplačani davek, ako je davkoplačevalec le z jednim obrokom v zamudi, in je potem treba plačati še zelo visoke eksekucijske pristojbine, se od prizadetih krogov pač sme pričakovati, da že v lastnem interesu rapno vse sile, da ne pride do prisilnega postopanja. Delegacija ni štedila z obroki in bo obžalovala, ako jih bo iz navedenih razlogov celo treba deloma reducirati, mora pa vsekakor izrabiti vse dopustna sredstva, da v legalnih mejah zajamči redni pritek davčnih dohodkov. (Op. nr.: O tej v današnjih težkih gospodarskih prilikah naravnost drakonski meri g. delegata bomo še spregovorili. Prosim pa vse cenj. čitatelje, da se drže predpisal)

Zlatorog milo

ima vse dobre lastnosti, ki jih gospodinja pričakuje od dobrega mila: visoko čistilno moč, veliko množino pen in izvanredno izdatnost. Vred tega napravi iz vsakega perila v najkrajšem času snežnobel dišeč zaklad.

Zato uporabljajte samo

ZLATOROG MILO!

— Volitve za Središnji urad za zavarovanje delavcev so odgodene in je minister za soc. politiko v zakonu o dvanaestih pooblaščen, da imenuje nova ravnanstva, ker so se dozdale izkazala kot nesposobna. To je bilo potrebno zato, ker se bode meseca maja predčitala novela s zavarovanjem delavcev, ki bo izločila rudarje iz splošnih določb v delavskem zavarovanju, in bi torej volitve sedaj bile preuranjene.

— Predaja bankovcev na kilogram. Finančno ministrstvo v Beogradu ima več vagonov starega papirnatega denarja kronske vrednosti, ki ga je svoje dni zamenjalo z dinarskimi novčanicami. Ta papir bo sedaj na kilogram prodan kakor tovarni papirja, da napravi iz njega uporabnejši papir. Tako prehajajo tudi ti ostanki stare Avstrije v pozabljenje.

— Italijanski militarizem. V italijanskem senatu sta 20. marca govorila maršala Cadorna in Diaz proti osnutku vojnega budžeta, češ, da je nezadosten. — Treba ga je stopnjema zviševati. Govoril je tudi general Garibaldi, ki se je prav tako izrekel za povišanje vojnih izdatkov z motivacijo, da na stran Alp in onstran morja opazujejo z zavistjo razvoj Italije. Če bi se kateri izmed teh nevoščljivcev dvignil proti Italiji, bi mu najbrže sledili tudi drugi, zato je treba, da je Italija za take slučaje pripravljena.

— Nazadovanje komunistov na Češkoslovaškem. Kakor smo že sporočili, se je komunistična stranka na Češkoslovaškem razcepila v desno in levo. Med obema kriloma je sicer nastopila v zadnjem času nekako premirje, vendar pa ni verjetno, da bo prejšnja enotnost stranke zopet vzpostavljena. Značilno je, da čsl. komunistična stranka vedno bolj nazaduje. L. 1922 je štela 300.000 organiziranih pristavev, v zadnjem času pa je padla na 40.000. Tako je priznalo strankino glavno glasilo »Rude Pravos. Tej ne ravno številni in tudi ne preveč disciplinirani komunistični »vojske« pri padajo razen Čehov in Slovkov. Še Nemci, Madžari, Poljaki in Rusi, dalje organizirane žene in celo mladinski narasčaji.

Mariborske vesti.

Maribor, 1. aprila 1935

Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Mariboru

Maribor, 1. aprila.

Za sinoči ob 8. uri je bil napovedan občni zbor podružnice Jugoslov. Matice. Bil je eden največjih društvenih občnih zborov v Mariboru, obe restavracijski dvorani Narodnega doma ste bili polni. Vključ temu pa vojšled velikemu številu članstva ni bil sklepčen. Ko ga je navzlic temu hotel otvoriti bivši preds. prof. Ribarić, ki je za časa volitev odložil predsedništvo, so zborovalci protestirali proti temu, da bi predsedoval odstopivši predsednik, in je dr. Reisman javno ugotovil, da pravila ne poznajo začasne odložitve predsedstva in da me gre, igrati s predsedništvom tako važne vsenarodne organizacije politično igro. Prof. Ribarić je sicer ugovarjal, da mu je celotni odbor to odobril, toda občni zbor se je postavil na popolnoma pravilno stališče svoje avtonomije in svoje suverenosti kot vrhovna instanca za Maribor. Prof. Ribarić se je na to po nepotrebnem razburil, grozil s pritombo na centralni odbor, grozil s posledicami, ki si jih naj zborovalci pripišejo itd. S pozivom na svoje pristaje, naj se v znak protesta z njim vred odstranijo, in z zasmehljivim klicem na »kulturo samostalnih demokratov« je s par drugimi zapustil občni zbor. Ugotovimo, da več

čas nihče izmed zborovalcev ni udaril na politično struno in da je bil on prvi, ki je s svojim besnim vzklikom proti samostalnim demokratom hotel vnesti na zborovanje politično noto. O stvari še prilično spregovorimo.

Na predlog dr. Reismana se je preložil občni zbor na 9. uro, ob kateri uri je bil po pravih sklepih ob vsakem številu zborovalcev.

Točno ob 9. uri je podpredsednica ga Lipoldova otvorila občni zbor.

Tajnik g. Faganel je podal poročilo društvenega dela od ustanovitve naprej pred petimi leti pa do danes. Podružnica šteje danes krog 1300 članov.

Odbornik g. Mohorko poroča, da je odbor v zadnji seji sklenil pozdraviti na občnem zboru člana odbora g. poslanca dr. Pivka ter ga naprositi, da se zavzame za podružnične težaje tudi v Beogradu.

Blagajnik g. Julče Novak podla blagajniško poročilo, ki izkazuje, da je lani poslala podružnica v Ljubljano nad 50.000 din. in da izkazuje koncem leta še 2088.56 din. imovine.

Od g. Volčiča v imenu preglednikov predlagani absolutorij je bil soglasno sprejet.

Prešlo se je na volitev novega odbora. G. dr. Snuderl predlaga za predsednika g. ravnatelja Stanka Detela, za podpredsednika g. Ivana Kejžarja. Oba predloga sta bila z ogromno večino sprejeta.

Pri predlogih o nadaljni volitvi odbora se je razvila razprava o tem, ali naj bo v smislu predloga starega odbora manjši odbor, obstoječ iz 7 članov in 2 namestnikov, ali pa v smislu predloga g. dr. Snuderla širok odbor 25 članov, ki naj iz sebe izvoli ožji odbor. V razpravo so posegli g. Mohorko, Arnuš, dr. Boštjančič in drugi. Občni zbor je osvojil predlog dr. Snuderla in so bili izvoljeni gg. in dame: Drago Lednik, Mohorko in Fr. Oset za železničarje, March in Klinar za poštne urade, Kraševce za sodišče, Faganel in Dimnik za učiteljsko Volčič za fin. urade, Kralj za polic. uslužbence, Zorko za denarne zavode, Zorkut za carinske uslužbence, Drago Rosina za trgovce, Fr. Novak za obrtnike, Kenda in Karl Prijatelj za profesorski zbor, Jakac in Zavodnik za kaznišniške nastavnice, Karis za upokojence, Reja za zasebne uradnike, dr. Kovačič za duhovščino, Lipoldova, Poljančeva, Peterlinova in Levstikova za ženske organizacije, prof. Trbojević za pravoslavno prebivalstvo, Trofenik za natakarje. Za pregledovalca računov sta izvoljena ravnatelja Dolence in Toman.

Novi predsednik prevzame predsedstvo z zahvalo za zaupanje in z obljubo, da bo skupno z odborom po najboljših močeh vršil dolžnosti.

Na predlog g. Volčiča se odbor pooblasti, da določi sam delegate za pokrajinski občni zbor.

Pri slučajnostih se oglasi dr. Reisman, ki predvsem predlaga, naj se v koledar J. M. v bodoče iz Maribora sprejemajo samo inšerati slovenskih tvečrk. Dalje želi, naj v bodoče predsedstvo strogo čuva mir med stanov, ki so vključeni v J. M. Želi tudi poglobitve dela v tem smislu, da se obnove čim tesnejši stiki z deželo in se najtežji sloji zainteresirajo za ideje in cilje J. M. — Občni zbor dokazuje velik interes za Matico, stvar odbora je, da ta interes vzdrži. Naj bo podružnica J. M. nekaj naš Narodni svet. Poglobiti je treba tudi gospodarski boj.

Viš. rev. Mohorko nastika težavno delo pokrajinskega odbora v Ljubljani, ki je danes edini v državi, ki ras dela, dočim centrala v Beogradu spi (klici: kaj pa Markovič!).

K besedi se še oglase gg. dr. Kukevec, ravn. Toman, pol. nadv. Kerševan, ki zlasti opozarja na obmejne kraje z ozirom na dejstvo, da sta sedaj združena Schulverein in Südmarka sklenila delati predvsem ob mejah, Vahar, Mohorko in drugi.

Na predlog g. Mohorka se sklene pozvati pokrajinski odbor J. M. naj stopi v stike z odborom Ciril Metodove družbe glede čimprejšnje združitve obeh obrambnih organizacij, v katerem slučaju bi morala J. M. seveda tudi prevzeti dolžnosti CMD.

V najlepšem soglasju in v trdnem prepričanju, da bo novi odbor v polni meri zadostil svojim nalogam, je bil občni zbor ob 11. uri zaključen.

—□—

m G. veliki župan dr. Pirlemaier od četrtka 2. tm. do nadaljnjega radi službene odsotnosti ne bo sprejemal strank.

m O premestitvi g. dr. Brenčiča so prinesli nekateri listi netočne vesti. G. drju. Brenčiču je bilo poverjeno začasno vodstvo obmejne komisarijata v Gornji Radgoni, to pa vsled tega, ker je moral tamošnji komisar zapustiti svoje mesto. G. dr. Brenčič bo ostal še nadalje v Mariboru in ker bodo s 1. majem železniški policijski komisarijati ukinjeni, se bo intendant mariborskega Narodnega gledališča posvetil samo gledališču.

m Številne skioptične slike bodo jutri, v četrtek povedle občinstvo »Ljudske univerze« na bratsko Češko, v njena mesta, trge in vasi, v njene starodavne gradove. Slušatelji bodo imeli priloiko spoznati tudi narodno dušo, kakor se izraža v umetniških spomenikih, v narodnih nošah, v slogu kmetijskih hiš itd. Slike bo pojasnjeval in podal še kratek zemljepisni in narodopisni uvod g. prof. Gruntar. Prireditelj bo uvidela obilo ponudnih in zabavnih momentov, zato pazaslužiti kar najštevilnejši obisk. Začetek ob 19.45 v mali kazniški dvorani. Vstopnina malenkostna. Zeleti bi bilo, da bi srednješolski učitelji opozorili tudi mladino na to predavanje.

m Kje je poverjenik »Slov. Matice«? Že pred tedni smo na željo iz občinstva pozvali s tega mesta mariborskega poverjenika »Slov. Matice«, ki javnosti ni znan, da objavi svoje ime in naslov. Ker nas ponovno vprašujejo, kdo nabira članarino za »Slov. Matice«, pozivljamo poverjenika — če ga Maribor, drugo slovensko mesto sploh ima! — da objavi svoj naslov. Kdo je kriv, da je treba to javno vprašati: »Slov. Matice« ali njen mariborski zaupnik?

m Važno predavanje samo za ženske bo v soboto 4. aprila t. l. ob 20. uri v predavalnici »Ljudske univerze« (mala kazniška dvorana). Ginekolog g. dr. B. Ipa-vic bo predaval o raku na maternici in njegovih prvih znakih. Ker je predmet predavanja za vsako žensko jako važen in podučen, je pričakovati, da bo predavanje dobro obiskano.

m Odlikovanje viničarjev. Na cvetno nedeljo ob 10. uri dopoldne bo v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta 26. II.) Kmetijska podružnica Maribor in okoliš odlikovala šest svojih viničarjev, ki isto vinogradno posestvo vzorno obdelujejo že od 30 do 45 let. Svečanostno jim bo izročila pohvalna pisma in denarna darila. Vstop je vsakomur dovoljen; posebno mnogoštevilno pa se poleg vinogradnikov in viničarjev lepe prireditve naj udeležijo sinovi in hčera viničarjev, da vidijo, kako se pridnost in zvestoba časti.

m Ciril-Methodova družba je izdala za Velikonoč nove razglednice. Dobiijo se v Mariboru v vseh papirnicah in večjih trafikah. Narodno čuteči Sloveni, rabite za praznike samo te razglednice, da tako podprete našo prekoristno šolsko družbo.

m Umet. klub »Grohar«. Občni zbor se vrši v petek, 17. aprila t. l. v risalnici gimnazije z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

m Čebelarska podružnica za Maribor in okolico ima v nedeljo 5. aprila t. l. ob 10. uri predpoldan pri čebelnjaku progovnega mojstra gosp. Pinterja nad tovrnim kolodvorom v Mariboru svoj prvi letošnji sestanek, na katerem se bo praktično in teoretično razkazalo spomladno pregledovanje čebelnih ljudstev. V slučaju neugodnega vremena se vrši sestanek na velikonočni ponedeljek ob istem času. Člane kakor druga prijatelje čebelic vabi k obilni udeležbi — odbor.

m Klub-bar. Od danes naprej dnevno Rachmé in ostali velikonočni spored. Velika kavarna: salonska godba Kozel.

719

Narodno gledališče.

REPERTOAR

Sreda, 1. aprila »Baron Trenka«. Ab. D. Premijera.

Četrtek, 2. aprila, »Mignon«. Ab. E (kuponi). Zadnjič v sezoni. Gostovanje tenorista g. Petra Burje iz Ljubljane.

Petek, 3. aprila »Baron Trenka«. Ab. B. Sobota, 4. aprila »Scampolo« ab. C. (Premijera).

Opozorjamo cenj. občinstvo na premiero izredno popularne in priljubljene operete »Baron Trenka« ki se vrši danes, sredo 1. aprila ob 19%.

Zadnjikrat v sezoni »Mignon« in gostovanje g. Burje. V četrtek, dne 2. aprila se vrši zadnjikrat v tej sezoni: krasna Thomasova opera »Mignon«. Pri tej priliki bo zopet nastopil v vlogi studenta »Viljem Meistra« g. Peter Burja iz Ljubljane, ki si je s svojim simpatičnim

tenorjem že pri prvem gostovanju v tej vlogi pridobil naklonjenost občinstva.

Premijera v drami. Prihodnja premijera v drami se bo vršila v soboto, dne 4. aprila. Vprizorila se bo v režiji gosp. Železnika zanimiva italijanska komedija D. Nicodemija »Scampolo«. To komedija so lansko leto vprizorila vsa večja in manjša gledališča z lepim uspehom.

Sport.

Lahkoatletični odsek ISSK »Maribor« sklene za petek 3. tm. ob 20. uri v društveno sobo hotela »Pri zamorcu« sestanek vseh interesentov, ki se mislijo letos udeleževati v tem odseku. Olski tega sestanka se priporoča vsem, ki cenijo to krasno sportno panogo.

MO. Opozarja se spodaj navedene klube, v katerih režijo so se vršile tekme, da oddajo najkasneje v ponedeljek, dne 6. aprila 1925 na seji MO 1% olimpijski davek od brutto-dohodkov tekem skupno z obračuni. Klube, kateri ne bodo zadostili tej svoji dolžnosti, se bo kaznovalo z globo 50 din. V poštev pridejo sledeče tekme: 15. marca Svoboda; Merkur, 22. marca Rapid; Celje, 25. marca Merkur; Podoficirji ter Rapid; Ptuj, 29. marca Maribor; Akademiki, Graz ter Mura; Celje v Murski Soboti. Obenem se ponovno naznanja, da morajo klubi pošiljati vse dopise na LNP potom MO v Mariboru, ker Ljubljana dopisov, kateri niso vidirani po MO, ne upošteva. Vse eventualne pritožbe je vlagati v duplikatu. Prijave tekem je treba oddati najkasneje 2 dni pred odigranjem, internacionalne 14 dni. Vsak tozadevni prestop se bo kaznoval z globo 50 din. — Tajnik.

Gospodarstvo.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1925.

(Opozoritev Trgoške in obrtniške zbornice v Ljubljani).

I. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. maja tl. zapade v plačilo drugi obrok davkov za l. 1925. — Ako davek za l. 1925 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tej izmeri plačani obroki se obračunajo povodom definitivnega predpisa za l. 1925.

V 14 dneh po dospelosti še nepravilni davki se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunajo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin že 4% terjanege zneska.

II. Posebna pridobnina.

Javni računodajci zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni do 30. aprila 1925 odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1925.

Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenega v l. 1924, so zavezani plačati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za l. 1925 v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisa za l. 1924.

IV. Dopolnilna prenosna taksa.

Drugi obrok za takšno periodo 1924-1925 odmerjene dopolnilne prenosne takse, kolikor presega letni predpis znesek po 500 Din, je plačati od dne 1. do vstetega dne 15. aprila tl.

Kdor ne položi predpisane vsote v tem roku, plača poleg redne takse in 8% zamudnih obresti kot kazni še dvakratni znesek nepoložene takse.

V. Davčni predpisni izkazi.

Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju tl. torej od 1. do 15. aprila tl.

Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, poteka po preteku nadaljnjih 15 dni, to je koncem aprila tl.

—□—

Opazke k licencovanju bikov v mariborski oblasti v I. 1925.

V mesecu marcu, aprilu in maju letošnjega leta se bodo v smislu zakona vršila licencovanja bikov v mariborski oblasti. Sreska poglavarstva in okrajni zastopi so dobili navodila za izvedbo. — Ker je licencovanje še vedno najvažnejše sredstvo za pospeševanje govedoreje,

je potrebno opozoriti živinorejce, občine in okrajne zastope na sledeče:

Država ima po zakonu pravico, da nadzoruje plemenjake, ki se določajo za javno plemenje, ki se vrši z licencovanjem. Le oni biki, ki jih licencovalna komisija spozna sposobnim, se smejo javno uporabljati za plemje. S tem se vrši plemenska odbira, kar je velevažno, ker je znano, da je dober bik prepotraben za napredek v živinoreji. Načelno se vrši licencovanje v središču vsakega sodnega okraja, ker se s tem omogoči boljši skupni pregled, presoja in ocena vsega bikovskega materiala v okraju; izjeme pa naj bodo le pri veliki oddaljenosti. Licencovanja razglašajo okrajni zastopi pravočasno. Razglašiti bodo vsebovali kraj in čas licencovanja, kje se naj posamezne občine udeležijo in katere pasme se bodo licencovale. Licencirati se smejo le taki biki, kateri so krepkega in pravilnega telesa, zdravi, brez prirojenih pogrškov in se za razplodbo primerni spoznajo; biti morajo vsaj 1½ leta stari. V plemenskih okoliših morajo biti biki čistega čistega plemena, katero je za ta okraj določeno. Proglasene so za gojenje čistega plemena.

I. Murodolska pasma (pšenično-siva) (okraj Celje, Vransko (izvzemši župnijo Brasovce), Šmarje, Kozje, Rogatec, Konjice, (izvzemši pohorski del);

II. Marijadvorska (bela) (kraj Slovenska Bistrica, St. Lenart v Slov. gorah, Gornji grad, Marenberg, Šostanj, Slovenjgradec, Konjice (pohorski del), Maribor za župnije Svečina, St. Ilj in Jarenina;

III. Pincavska (rdečecikasta), okraj Ormož. Ostali kraji niso plemenski kraji in se smejo licencirati biki vseh dose-daj omenjenih pasem in njih križanci. Le želiti bi bilo, da bi tudi ti sklenili gojitev le ene okolišne primerne domače grude pasme. V Prekmurju se licencirale simendolska pasma in v srezu Prevalje (za okoliš Guštanj in Prevalje) velja marijadvorska pasma.

Država podpira živinorejo pri priliki licenciranja z denarnimi doneski za obdarovanje posestnikov dobrih bikov z zavezo, da se isti redijo še najmanj eno leto za splošno plemenjenje. Ta državni donesek pa nikakor ne zadostuje za obdarovanje vseh dobrih rejcev, vsled česar se vabijo okrajni zastopi in občine, da tudi oni prispevajo v ta namen primerne zneske, ker ravno ti so v smislu zakona najbolj zainteresirani na pospeševanju govedoreje.

Načela za priznanje nagrad so: I. pri mlajših bikih se je ozirati na njih zunanost in pokolenje, posebno če izvirajo od dobrih molznic; II. pri starejših bikih (brez ozira na prejšnja obdarovanja), če svojo plemensko dolžnost dokazujejo z dobrim zarodom. V splošnem pa velja: premirajo naj se le biki, od katerih je pričakovati izboljšanje živinoreje v okraju. III. Tudi zmerno vzprezanje plemenjakov za vožnjo se bo de pri priznanju daril upoštevalo. IV. Premovanje je sredstvo pouka in je zato zvezano s praktičnim predavanjem o uspehu in nadaljnjih ciljih živinoreje v okraju, vsled česar naj se smisel za rejsko delo poglobi in želiti je, da se licencovanja udeležijo vsi oni, ki jim je za napredek v živinoreji. Zavedajmo se že enkrat, da se živinoreja pospešuje le z

vstrajnim delom in je potrebna složnega dela vseh rejcev in merodajnih činite-ljev, ki so zato poklicani in usposobljeni. Ne zanašajmo se v tej panogi na uspeh državne pomoči, ampak pričnimo z umom pri korenini, to je pri rejah in v skupnosti v občini in v zvezi v okrajnih odborih. Posebna naloga občin pa je, da povzročijo prigon k licencovanju vseh bikov, ki so od posameznikov določeni za plemje in da prinesejo točen izkaz o številu plemenskih krav in telic. Nadalje da skrbijo, da se z licencovanimi bikji ne plemeni in se v potrebi nadomeste z licencovanimi. Opozorjamo, da je plemenjenje z nelicencovanimi bikji po predpisih zakona kaznjivo.

Novi živinorejski zakon bo v glavnem slonel v večji meri na občinah, saj je občina samoupravna edinica države, ki naj spozna oziroma vsesplošno zahteva potrebe po pospeševanju živinoreje svoje-ga okoliša. Toraj na delo s prepričevanjem in trdno voljo za dobiti gospodarskih uspehov.

Iz življenja in sveta.

STAROEGIPČANSKE ZANIMIVOSTI. Papirus z receptom o pomlajevanju.

Egiptologu profesorju Breaftstedu se je posrečilo prečitati velik del egiptškega papirusa, ki datira prilično iz l. 1600 pred Kristusom. Papirus je važen, ker dokazuje, kako dobro so bili Egipčani uvedeni v medicino. V papirusu se recepti za komplicirane medikamente, dalje recepti za kozmetične preparate, in — kar je najbolj zanimivo — tudi recept za pomlajevanje. Govori se tam o načinu, kako je mogoče starca spremeniiti v 20-letnika. Seveda so tu tudi razne čarovnije, amuleti in komplicirane formule. Interesantnejše pa je še, da so tudi stari Egipčani že imeli precej jasne pojme o konstrukciji in funkcijah mozga, da so vedeli, da razne brazde v možganih predstavljajo posamezne centre delovanja telesa, vedeli so pa tudi za zvezo možganov z obolenjajo živcev in mišic: enostransko ohromelost so spravljali v zvezo z izlivom krvi v en del mozga. Zanimivo je, da so imeli jasno predstavlo o človeškem telesu, dasi niso poznali njegove podrobnosti anatomije. Ta papirus se zove Edwin Smith-papirus in je last njujorškega zgodovinskega društva. Dolg je kakih 15 stopenj (krog 5 metrov). In je relativno zelo dobro ohranjen. Dostaj še ni do konca prečitani in strokovnjaki pričakujejo še marsikaj zanimivega, zlasti o življenju in običajih starih Egipčanov.

Očetovske skrbi 149-letnega starca.

V Bordeauxu na Francoskem živi najstarejši mož Francije in morda celega sveta, Jean Baptiste Rolland, ki je nedavno slavil svoj 149. rojstni dan. Rojen z neenako dolgimi nogami je imel srečo — ali nesrečo, — da ni bil vojak. Skrbi pa so ga spremljale vse življenje in ima jih še danes, namreč s svojimi otroci. O njih sam pravi: »Moji otroci so umrli vsi razun 3 sinov, katerih najmlajši je star 83, srednji 87, najstarejši pa 95 let. Zadnji je popolnoma izčrpan, gluh, napol slep in nezmožen za delo. Žalostno je, če so deca v tej starosti že tako slabi in mnogokrat premišljam, kaj bo z njimi, ko se postarajo.«

Iz statistike Državne borze dela v Mariboru.

Pregled delovnega trga v posameznih mesecih l. 1924 glede na število brezposelnih moči, ponudeno delo, nakazano polovična vožnja, brezposelna podpora i. t. d.

V mesecu	Dela je iskalo		Dela je ponudilo		Izvrš. posredovanja		Izdano nakaznice za polovično vožnjo		Izdano podpore brezposelnim		Izdano za knjižnico in alice		Število podpičanov	Števila brezposelnih dni
	moški	ženske	moški	ženske	moški	ženske	kom.	Din	p	Din	p	Din	p	
januarju	500	431	188	433	85	193	39	15.542	05	10.545			107	10.857
februarju	507	259	260	191	80	75	57	16.799	50	15.660			163	13.805
marcu	603	342	328	255	123	108	79	6.476	50	16.000			181	16.763
aprilu	588	414	459	398	297	243	672	55.554	—					20.827
maju	629	452	435	492	273	267	71	6.038	50					19.441
juniju	461	283	395	281	170	118	46	6.002	—	3.410			32	12.572
juliju	504	317	416	252	86	109	49	3.030	75	4.090			38	11.798
avgustu	402	302	259	282	82	103	68	4.249	—	6.389			60	13.504
septembru	492	331	230	311	80	131	53	3.351	50	5.598			58	13.972
oktobru	498	456	227	263	132	163	45	1.971	50	6.392			64	14.831
novembru	396	326	176	181	100	110	21	910	—	4.110			38	8.270
decembru	481	273	304	161	187	87	23	1.640	75	7.500			80	11.271
Vsega: . .	6061	4186	3677	3500	1695	1712	1223	122.566	05	79.694			821	167.911
Skupaj: . .	10.247		7.177		3.407									

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja, 70.

XXXVII. Margeritino pismo.

Ko je Henry nekoliko okrevaj, je pisal svojemu prijatelju sledeče pismo: »Vprašuješ me, dragi prijatelj, kaj je z menoj, da Ti tako dolgo ne pišem. Ali bi res rad izvedel, kaj sem delal? Skoraj bi bil umrl — a mes Ti piše človek, ki je takorekoč vstal od smrti.

Pet tednov sem visel med življenjem in smrtjo, zadnjih štirinajst dni mi je nekoliko boljše in danes mi je zdravnik prvokrat dovolil, da smem pisati. Cuj tedaj, kaj se je pripetilo.

Tu je Henry opisal na kratko dogodek, ki ga mi že poznamo ter je nadaljeval:

»Pretrpeli so se mi možgani. Kak drug bolnik bi podlegel; toda jaz nisem mogel umreti, ker je pri postelji bedel moj skrbni angetj. Saj Ti ne bo treba dolgo ugibati: ta angetj je bila Margerita.

Ah, Margerita in njenemu sorogu — zakaj tudi on je skrbel zame — gre hvala, da mi je ostalo življenje in celo zdravje. Iskrena naklonjenost tega starca in misel, kako ga bom nagradil, me navdaja z bolestnim kesom. Glas vesti mi pravi, da sem podel in zahršten in da je sramota izdati one, ki nas ljubijo.

— Toda — kaj češ? — nesrečna strast je močnejša od vesti; za ceno Margerite bi bil voljan storiti vsako podlost, tudi zločin. Zaupanje ali boljše zaslepljenost grofa de Ferneya ne pozna meja; sega do neverjetnosti. Kako je mogoče, da se v tej dobri duši ne vzbudi ljubo-sumje? Moja ljubezen sili očito na dan, a tudi Margerita je ne more skriti, kakorkoli se trudi; zakaj, prijatelj, pomni: ne ljubim samo, nego sem tudi ljubljen!

Nevarnost, v kateri mi je vselej življenje, je pomagala osvoboditi Margeritino srce. Zdaj je trdno moje.

Roka mi onemoglo izpušča pero; preveč sem zaupal v svojo moč. Se je treba čakati. Tebi samo to:

Vedno Tvoj H. V.

Cez tri tedne je pisal Henry:

»Moje veselje ne pozna meja, moja sreča je nebeška, pa vendar ne vem, čemu se meša v to opojno čašo čustev grenčica misli? Nehote pomlajem ženo, ki se mi je poverila z vsem srcem, z vso dušo. Čudni občutki, kaj ne? Čemu ta sosednina v kozarcu človeške sreče? Sem mojega življenja se je izpolnil, pa še vprašujem: odkod ta nedoločena otožnost v mojem opojnem vznemirjenju?

PROTI ODEBELOSTI

deluje s kolosalnim uspehom samo

„Vilfanov čaj“.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja laboratorij M. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 17

Francoski šolski dan.

V četrtek dne 26. marca 1925. je minulo 10 let, ko so po vseh francoskih osnovnih in srednjih šolah v prvem letu svetovne vojne prvič nabrali denarne prispevke v pomoč sestrinam jugoslovanskim dečim. Ker so Francozi tudi v vseh drugih ozirih krepko podpirali ogroženo jugoslovansko, je prosvetni minister Pribičević odredil, naj se postavi v Parizu s sodelovanjem naše šolske mladine spomenik zahvalnosti. V tekočem tednu so se po vseh naših šolah vršila predavanja o francoski pomoči Jugoslovanom v krvavi svetovni vojni po sledeči razporedbi učne tvarine.

1. Francozi so v vsej Evropi najbolj učen in jako bogat narod. Na Francoskem ni nikogar, ki bi ne znal čitati in pisati.

2. Francozi so se že od nekdaj zanimali za nas Jugoslovane. Za Napoleonomovih časov so nam ustvarili ilirsko kraljevino, v Ljubljani so nam ustanovili sredajo in vsko šolo ter po kraljevini mnogo koristnih naprav, dočim nas je mačeha Avstrija namenoma zanemarjala in zapostavljala.

3. Stejemo si v čast, da so nam Francozi, ta najbolj prosvitljeni narod na svetu, prijatelji, zavezniki in podporniki.

4. Za svetovne vojne l. 1915. je izbruhnila med srbskim vojaštvom jalezljiva bolezen, ki je zahtevala mnogo žrtv, vojaštvo je umiralo trumoma. Srbi so zaprosili Francoze najmanje za 100 zdravnikov, toda ti so jim jih poslali 3400, povrh še zdravila, bolniške šotore itd., ki so bolezen v enem mesecu odpravili.

5. Največ vojnih sirot je bilo v Srbiji in Črni gori. Sestrada in glava deca je bila prepuščena sama sebi — smrti. Dne 26. marca 1915. je nabrala francoska šolska deca milijon frankov, v ostalih

Ne pozabite, da dobite pri nakupu blaga nad Din 50 — 10 odstotkov popusta samo pri tvrdki B. VESELINOVIC in drug, Maribor, Gosposka ulica št. 26.

letih pa še štiri milijone frankov v pomoč jugoslovanskim siročim. Najbednejše teh, 4000 po številu, so Francozi zbrali ter jih odvedli na Francosko, razun tega so sprejeli tisoč srbskih dijakov v svoje šolske zavode. Tako so pet tisoč srbske mladine ohranili in vzgojili za Jugoslavijo.

6. V obupnih dnevih srbske zgodovine, ko je bila vsa Srbija obdana in preplavljena od sovražnikov, se je kralj Peter odločil, rešiti svojo domovino, vojsko in sebe z umikom proti zapadu. V silnem mrazu, s pomanjkljivo hrano se je njegova vojska v nepopisnem trpljenju umikala prek gorate in skalnate Albanije proti Jadranskemu morju. Kdo popiše skrb srbskega kralja? Pred njim morje brez ladij, v daljavi za njim grom sovražnih topov!

V drugi čitanki za osnovne šole se nahaja lepa povest, ki pripoveduje, kako je priprost srbski vojak prihranil svoj zadnji hlebec za največjo silo. Ko ni imela vojska nobenega hleba več, je pristopil h kralju Petru ter mu ponudil hleb. Kralj mu hvaležno odvrne: »Sinko moj, izgnal si dom, imetek, družino, izgubil si vse, kar si imel, zdaj naj zgubiš gladek še ta pristradan hleb? Ne, tvoj kralj ti vrača z ljubeznijo ta hleb, jej ga, a jaz hočem stradati z moštvom vred. Dokler imam take junake, Srbija ne more biti izgubljena!«

Ko so poročali takratnemu nemškemu cesarju o ljubezni, s kojo je umika-

joča srbska vojska spremljala v trpljenju svojega kralja je vskliknil: »Takšen narod ne more izginiti!«

7. Rešitev prihaja. Več sto francoskih, angleških in italijanskih ladij je prihitelo bedni vojski na pomoč s hrano, zdravili in zdravniki. Na ladje so ukrcali 450 tisoč vojakov, 37 tisoč konj in 5 tisoč volov, prevažali so jih dva meseca po Jadranskem morju na večno topli otok Krf.

8. Na otoku Krfu, Srbsko vojaštvo je bilo do kosti sestradano, obleka in obutev sta mu bila raztrgana, umiralo je od prestopnega trpljenja. Francozi so mu priskočili na pomoč s hrano, obutkom, obleko, zdravili, zdravniki itd. Seje po dolgem času se je srbska vojska opomogla, na kar so jo Francozi oborožili od glave do nog, vse to je stalo milijarde denarja.

9. Zavezniki so prepeljali srbsko vojsko po Jadranskem, Jonskem in Egejskem morju ter so jo izkrcali pri Solu-

nu. Težko so zavezniki pričakovali njegovega prihoda, srbski vojaki so jim bili največje, a zadnje upanje v veliki svetovni borbi.

10. Boj na življenje in smrt. Srbi so čutili, da je nastal čas, ko si morajo priboriti svojo ostavljeno in zasluženo domovino. S kraljevičem Aleksandrom na čelu (kralj Peter je vsled presianih duševnih in telesnih muk bolehal) so se srbski junaki zagnali v zvezi s Francozi, Angleži itd. nad sovražnike s tako navdušenostjo in pogumom, da so po daljšem vročem in krvavem boju predrl sovražno (Solunsko) fronto, ki se je začela umikati in razpadati. Ko so o tem razpadu izvedele ostale nemiške, avstrijske in druge fronte na zapadu in severu, jim je upadel pogum, polastil se jih je obup, čete so odložile orožje ter so se začele v neredu vračati domov.

11. Srbi naši rešitelji. Srbsko vojaštvo in srbska ljubezen do svoje tlačene domovine, ojačena z dobrotljivostjo

francoskega naroda, je storila konec svetovni vojni, je rešila nas nadalnega trpljenja in mačhe Avstrije ter nam je ustvarila lastno državo Jugoslavijo, v koji smo se Jugoslovani s pomočjo zaveznikov in očividno z božjo pomočjo ujedinili za vedno.

12. Dočim so Italijani pohlevno gledali na naše pokrajine so nam Francozi izkazovali neizmerno dobroto. Ob 10letnici prve njihove pomoči jugoslovanski deci dne 26. marca 1925, naprej je bila vsa naša osnovno- in srednješolska mladina povabljena, naj zbira pod rodstvom učiteljstva darove, da se podigne v Parizu spomenik, vreden jugoslovanske hvaležnosti. S tem člankom predložimo tudi »Tabor« svojim čitateljem dobrotljivo in zlato srce francoskega naroda v luči kristijanske ljubezni do bližnjega s prošnjo, naj izročajo svoje darove svojim šolskim vodstvom do 10. aprila, ki izroče nabrane vsote srezkim poglavarstvom.

Podpirajte sokolski tisk!

TALMONE ČOKOLADA

IPAK NAJBOLJA

Zahtevajte jo povsod!

427

Zahtevajte jo povsod!

Mala oznanila.

Radi opustitve gostilne se toči dobro belo vino po 10 Din v gostilni »Jadran«, Rotovski trg 2. 712

Salonska obleka, skoraj nova se proda po nizki ceni. Krojač Periš, Vetrinjska 4. 709

Erfurtska semena zelenjadna in cvetlična ter zgodnje sadike dobite v vrtnariji Ivan Jemec. Razlagova ul. 11. 503

Kupim 150 m vodovodnih ali plinovih cevi v premeru 1-2 cm. R. Koropce, Prevalje. 722

Krasen zaslužek se nudi po-deželskim trgovcem, trg. potni. kom. invalidom itd. pri prodaji odn. posredovanju dobro vpeljanih gospodarskih strojev in potrebščin. Prospekti na razpolago. Ponudbe pod »Napredok« na upravo lista. 721

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

CEMENT la APNO Traverze

in vse vrste železnin po najnižjih cenah na debelo in drobno pri tvrdki

IVAN KORAČIJA

trgovina z železnino

MARIBOR

Aleksandrova c. 42, Meljska cesta št. 1.

Ugodno se pride do toaletnega mila:

Pri nakupu za 450 Din in več, se dobi pri spodaj podčrtanih predmetih 1 škatljo toaletnega mila kot navržek za dar le do Velike noči. Porabite lepo priliko ter si nabavite po izredno solidnih cenah: srajce, kravate, klobuke, moške in ženske nogavice, rokavice, parfumerijo, žepne robce, galanterijo, pletene vrtn garniture in stojala za cvetice samo pri

IGO BALOH, Gosposka ul. 15.

Ne pustite si uplivati!

Nočni davek ob 10. uri se je v hotelu

HALBWIDL brez povišanih cen odpravil 723

Vsaki naj se sam prepriča!

Hrastov les

približno 100 m³ ali več je na prodaj, stoječ v neposredni bližini Ljutomeru. Proda se tudi brestov in brezov les v večji množini.

Poizvedbe pri županstvu v Ljutomeru

Novo upeljano! 438 Novo upeljano!

Moške klobuke

najnovjših oblik, po najnižjih cenah kupite pri tvrdki Anica Traun, Maribor Grajski trg 1.

Opozorilo.

Opozarjamo, da za nas od 1. aprila t. l. dalje nima nikdo pravice prevzemati reklame in za naš račun inkasirati denarne zneske, tudi gospod Kolar ne

Grajski kino.

Novo došli

najmodernejši dežni plašči po znižani ceni pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Pomladanska prodaja po izredno nizkih cenah!

Moške srajce, bele, od Din 48 naprej.

Moške srajce, modne, od Din 50 naprej.

Delavsko perilo.

Spodnje hlače, kravate, ovratniki, naramnice, nogavice, žepne rute, dežniki, palice, nahrbtniki, opreme za turiste i. t. d.

Flor nogavice

v vseh modnih barvah po Din 27.—, Din 28.—, 36.—, 42.— in tako dalje.

Modni svileni traki za klobuke!

Drobnina, galanterija, parfumerija, igrače i. dr.

Vse potrebščine za krojače in šivilje!

Cene brez konkurence

Gaspari & Faninger, Maribor, Aleksandrova c. 23.